

Nr 55

Bevillningsutskottets betänkande med anledning av motioner om ökad rättssäkerhet i skatteärenden m. m.

Utskottet har till behandling i ett sammanhang upptagit följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 392 av herr *Werner* och II: 473 av herr *Hermansson m. fl.*, vari bl. a. hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär utredning om införande av ett effektivt kontrollsystem för att motverka skattefusk;

2) de likalydande motionerna I: 476 av herr *Schött m. fl.* och II: 601 av herr *Turesson*, vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om sådana ändringar i berörda författningar, att prövningsnämnd bereds möjlighet att i särskilda fall på det allmännas bekostnad förordna sakkunnigt biträde åt skattskyldig part i taxeringsprocess;

3) motionen II: 18 av herr *Sjöholm*, vari hemställts, att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär utredning och förslag till s. k. tjänstemannataxering; samt

4) motionen II: 804 av herrarna *Hedin* och *Krönmark*, vari hemställts, att riksdagen uppdrar åt Kungl. Maj:t att framlägga förslag syftande till att öka den enskilde deklarationskyldiges rättssäkerhet.

I enlighet med utskottets hemställan i memorial nr 35 har riksdagen beslutat uppskjuta behandlingen av föreliggande motionsyrkanden till innevarande års höstsession.

Övriga yrkanden i de under 1) upptagna motionerna I: 392 och II: 473 har redan behandlats i utskottets betänkanden 1968: 19, 34, 43 och 47.

Ökad rättssäkerhet i skatteärenden

Frågans tidigare behandling

Frågan om att förbättra den enskildes rättsskydd i skatteärenden har under senare år vid flera tillfällen motionsvägen aktualiserats i riksdagen (BeU bet. 1964: 61, 1965:39, 1966: 28 och 1967:54). Här må erinras om de förslag som väckts om att vid länsstyrelserna anställa en speciell befattningshavare för att gentemot taxeringsintendenten tillvarata de skattskyldigas intressen i taxeringsprocessen, att öka beskattningsmyndigheternas möjligheter att sprida upplysning och lämna råd i deklarationsfrågor samt

att införa rätt för enskild till ersättning för kostnader i taxeringsprocessen.

I fråga om förslaget att tillsätta en *särskild befattningshavare med uppgift att bevaka den skattskyldiges rätt* gentemot taxeringsintendenten konstaterade 1964 års bevillningsutskott i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 61 att taxeringsförordningens regler om granskning av deklARATIONER och om prövning av anförda besvär erbjöd tillräckliga garantier från rättsskyddssynpunkt och att utskottet därför inte kunde förorda tillsättande av sådana särskilda befattningshavare. Liknande synpunkter anfördes i utskottets betänkande 1967: 54.

JO-utredningen framhöll i sitt betänkande »Riksdagens justitieombudsmän» (SOU 1965: 64) — utan att framlägga konkreta förslag till åtgärder — att det med hänsyn till skattemålenas ofta komplicerade beskaffenhet skulle vara från rättssäkerhetssynpunkt av värde om den enskilde hade möjlighet att i skattemål komma i åtnjutande av *fri rättshjälp*. Behovet av sådan skulle enligt utredningens uppfattning kunna tillgodoses genom att vid länsstyrelserna inrättades särskilda ombud med uppgift att bevaka de skattskyldigas rättssäkerhet i taxeringsförfarandet samt att meddela råd och upplysningar i deklara-tionsfrågor.

I sitt betänkande 1967: 54 avstyrkte utskottet motionsvis framställda utredningsyrkanden om åtgärder i syfte att förbättra den enskildes rättssäkerhet i skatteärenden. Utskottet erinrade därvid om det omfattande reformarbete som pågår och som kunde väntas resultera i beslut av avsevärd betydelse för rättssäkerheten i förvaltningsärenden. Sålunda hade besvär-sakkunniga i sitt betänkande »Lag om förvaltningsförfarandet» (SOU 1964: 27) framlagt förslag till bestämmelser om bl. a. förvaltningsärendens handläggning i första instans, om besvär-förfarandet, om särskilda rättsmedel och om kostnader i förvaltningsärenden. Stor betydelse i detta sammanhang kunde även tillmätas de förslag som framlagts i förvaltningsdomstolskommitténs betänkande »Förvaltningsrättskipning» (SOU 1966: 70) och i landskontorsutredningens betänkande »Skatteförvaltningen» (SOU 1967: 22) liksom det i anslutning därtill inom finansdepartementet utarbetade förslaget till lag om skatterätt (SOU 1967: 24). Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Landskontorsutredningen har i sitt ovannämnda betänkande bl. a. föreslagit, att de lokala skattemyndigheterna och de föreslagna nya skatteverken skall ha till tjänsteåliggande att *tillhandagå allmänheten med upplysningar i skatte- och taxeringsfrågor*. Betänkandet är efter remissbehandling föremål för Kungl. Maj:ts prövning.

I detta sammanhang bör även erinras om att chefen för justitiedepartementet den 1 mars 1968 tillkallat två sakkunniga med uppdrag att utreda frågorna om kostnaderna i förvaltningsförfarandet, om rättshjälp i förvaltningsärenden och om offentligt biträde åt part i sådana ärenden.

Motionerna

I motionerna *I: 476* och *II: 601* framhåller motionärerna, att det från rättssäkerhetssynpunkt är av vikt att parterna i processer av olika slag har tillgång till sakkunnig hjälp. Detta gäller inte minst i taxeringsprocesser, där prövningsnämnden emellanåt kan konstatera, att den skattskyldige inte själv inser, att han saknar förmåga att iakttaga sina intressen och föra sin talan på ett från hans egen synpunkt tillfredsställande sätt och därför underlåter att anlita sakkunnigt biträde. Då prövningsnämnden inte har någon möjlighet att agera till vederbörandes förmån i en sådan situation, kan resultatet bli helt orimligt för den skattskyldige. Denne kan naturligtvis sägas ha sig själv att skylla, men det ter sig å andra sidan stötande för rättssäkerheten, att oförstånd eller bristande insikter skall tillåtas leda till en sådan utgång av en process. I fall där det bedöms särskilt angeläget bör därför prövningsnämnden ha möjlighet att på det allmännas bekostnad förordna sakkunnigt biträde åt den skattskyldige i taxeringsprocess.

Motionärerna i motionen *II: 804* anför i huvudsak följande. När taxeringsnämnd gjort avvikelse från deklaration kan den skattskyldige i första hand anföra besvär hos prövningsnämnd. Men även om taxeringsnämndens beslut ogillas av högre instans kan den skattskyldige inte få ersättning för de kostnader han åsamkar sig genom anlitan av biträde och i andra avseenden. Principiellt och ur moralisk synvinkel borde det finnas möjligheter att få ersättning för kostnaderna, när den skattskyldige vid överprövning av taxeringsnämnds beslut får rättelse.

Vid sidan av taxeringsmyndigheterna borde enligt motionärernas mening också finnas taxeringsexperten som efter vissa regler kostnadsfritt finge anlitas av dem som inte får sina deklarationer godkända av taxeringsmyndigheterna. Dessa skulle härvid bevaka de skattskyldigas intressen. Visserligen kan sägas att taxeringsintendenterna har sådan uppgift vid sidan av sina fiskala. Men erfarenheterna visar att den enskilde mycket ofta kan få rättelse i högre instans och då inte sällan emot vederbörande taxeringsintendents uppfattning.

Skattefusk m. m.

Frågornas tidigare behandling

Frågor om taxeringsorganisationens utformning och om ändrade taxeringsbestämmelser i syfte att få till stånd en så effektiv taxering som möjligt har fortlöpande varit föremål för statsmakternas uppmärksamhet. Sedan 1950 års riksdag i skrivelse till Kungl. Maj:t anbillit om en allsidig och förutsättningslös utredning rörande taxeringsförfarandet och taxeringsprocessen verkställdes sådan utredning såväl av 1950 års skattelagssakkunniga som av 1955 års taxerings-sakkunniga. De därvid framlagda förslagen föranled-

1* — *Bihang till riksdagens protokoll 1968. 7 saml. Nr 55*

de lagstiftning vid 1955 och 1956 års riksdagar. Sammanfattningsvis kan sägas att i den nya taxeringsförordning, som antogs av 1956 års riksdag, betydande förändringar vidtagits för att få till stånd en effektivare taxering. Bl. a. antogs bestämmelser om utvidgning av uppgiftsskyldigheten. Vidare fattades principbeslut om en betydande förstärkning av den personal, som är sysselsatt med taxeringsarbetet. Enligt detta beslut skall för taxeringen i första instans av rörelseidkare och vissa andra skattskyldiga finnas en eller flera särskilda taxeringsnämnder. Granskningsarbetet i dessa nämnder ombesörjs i första hand av heltidsanställda tjänstemän, taxeringsassistenter, med hjälp av biträden för skrivgöromålen. Antalet taxeringsassistenter vid fullt utbyggd organisation beräknades ursprungligen till i runt tal 275. I enlighet med 1956 års principbeslut inrättades också 25 nya taxeringsrevisorstjänster. Dessutom utbyggdes riksskattenämndens kansli i syfte att ytterligare utvidga kontrollverksamheten med en byrå för taxeringskontroll.

I motioner vid 1960 års riksdag framställdes yrkanden om åtgärder för att förhindra skatteundandräkt i olika former. Bevillningsutskottet avstyrkte i sitt av riksdagen godkända betänkande 1960: 45 motionerna under hänvisning till redan genomförda och planerade reformer av taxeringsväsendet och av skattelagstiftningen.

Vid 1961 års riksdag beslutades ytterligare åtgärder för att effektivisera taxeringsarbetet och bekämpa skattefusket. Sålunda skärptes straffen för falskdeklaration och vårdslös deklaration. Vidare antogs en lag om handräkning vid taxeringsrevision, innebärande att taxeringsmyndigheterna kan anlita utmättningsman för att få tillgång till räkenskaper och andra handlingar som inte frivilligt ställs till förfogande för taxeringskontroll. På grundval av taxeringskontrollutredningens förslag genomfördes dessutom ytterligare förstärkningar av taxeringsorganisationen. Bl. a. sammanfördes taxeringsassistenterna till större arbetsgrupper på länsstyrelserna och vissa orter inom respektive län utanför residensstaden. På taxeringssektionernas revisionsdetaljer och på provningsnämndernas kanslier beslutades en avsevärd personalförstärkning omfattande både den akademiskt utbildade personalen samt landskanslist- och biträdespersonalen. Reformen medförde en personalförstärkning inom taxeringsorganisationen med 55 akademiskt utbildade befattningshavare, 87 tjänstemän i landskanslistkarriären och 51 tjänstemän i biträdeskarriären. Härigenom beräknades taxeringsrevisionsverksamheten kunna — vid fullt utbyggd organisation — bli inemot tre gånger så stor som tidigare. Reformen innebar dessutom vissa ändringar i taxeringsförordningen, som gav taxeringsmyndigheterna ökade kontrollmöjligheter.

Genom beslut vid 1966 års riksdag infördes särskilda bokföringsregler för taxeringsändamål för tandläkare, kreaturshandlare, pälsdjursuppfödare m. fl. och för dem som driver taxirörelse. Dessutom kompletterades in-

komst- och förmögenhetslagstiftningen för att hindra skatteflykt genom kryphål i lagstiftningen.

I och med att ADB-systemet genomförts inom folkbokförings- och upp-
bördsväsendet bortfaller en del av den lokala skattemyndighetens uppgifter på taxeringsområdet. Genom beslut vid 1966 års riksdag skall dessa myndigheter i fortsättningen bl. a. biträda taxeringsnämnderna i högre grad än tidigare med göromål av rutinbetonad karaktär, såsom summering, skrivhjälp m. m. De lokala skattemyndigheterna skall vidare i ökad omfattning biträda länsstyrelsernas taxeringssektioner med eftergranskning av taxeringarna.

Vidare bör framhållas att *landskontorsutredningen* i sitt betänkande »Skatteförvaltningen» (SOU 1967: 22) konstaterat, att underdeklarationen nått sådan omfattning att snara motåtgärder är nödvändiga. Enlig utredningens mening sammanhänger de nuvarande bristerna i taxeringskontrollen och rättsskyddet delvis med organisationen av taxeringsväsendet. Utredningen föreslår därför bl. a. att taxering, uppbörd och folkbokföring utbrytes från länsstyrelserna och att på det regionala planet inrättas skatteverk för administrativa och fiskala uppgifter samt läns-skatte-rätter för den dömande verksamheten.

Motionerna

I motionerna *I: 392* och *II: 473* anför motionärerna. Stora inkomster och förmögenheter undgår helt beskattning. Det från skilda håll ständigt påtalade skattefusket tillåtes fortsätta i tämligen oförminskad omfattning. De summor det här rör sig om är inte närmare uppskattade men brukar anges till mellan tre och sex miljarder kr. varav hälften kan anses vara utebliven skatt till samhället. Här finns alltså belopp för att möjliggöra betydande skattelättnader för mindre inkomsttagare och/eller betydande utvidgning av den samhälleliga verksamheten. Att detta problem i praktiken lämnas olöst kan enligt motionärernas uppfattning inte accepteras.

Till stöd för yrkandet om införande av tjänstemannataxering anför i motionen *II: 18* bl. a. Det har visat sig allt svårare att rekrytera kvalificerade krafter till posterna som ordförande i taxeringsnämnd och kronobud. Den starka progressiviteten i beskattningen har lett till att extra arbetsinsatser av det slag det här gäller ter sig allt mindre lockande. Den försämrade kvaliteten har utan tvivel förmärkts i resultatet av taxeringsarbetet. Detta går givetvis i många fall ut över deklaranterna och det medför också ett betydande merarbete för prövningsnämnder och lokala skattemyndigheter. De kommunvalda ledamöterna har avsetts skola tillföra taxeringsnämnderna ett lekmannainflytande, vilket ansetts behövligt som en garanti mot överdrivet fiskaliskt nit hos de av länsstyrelserna utsedda mera

sakkunniga representanterna. Den folkliga förankringen av beskattningsproceduren har också förmenats ha ett värde i sig. Tiden torde nu vara inne att överge dylika verklighetsfrämmande uppfattningar.

I praktiken utförs taxeringsarbetet och fattas besluten av ordföranden och kronoombudet i nämnden, och sammanträdena har blivit i det närmaste helt formella förrättningar. Taxeringarna är därför så gott som uteslutande ett resultat av de två av länsstyrelsen utsedda ledamöternas arbete och beslut. Kostnaden för statsverket för taxeringsbestyret överstiger för år trettio milj. kr. Härtill kommer utgifterna för kommunerna för arvoden åt de kommunalvalda ledamöterna i nämnderna.

Avgörande skäl talar enligt motionärens uppfattning för att tjänstemannataxering införs så snart ske kan. Datametodikens applicering i taxeringsproceduren torde ytterligare vara ett skäl för en sådan omläggning. Lokala skattemyndigheterna bör sålunda ansvara för och utföra taxeringsarbetet. Man skulle därmed få en både rättvisare och effektivare taxering till betydligt lägre kostnader. Taxeringsarbetet torde utan större svårighet smidigt kunna anpassas till de lokala skattemyndigheternas övriga arbetsuppgifter. Hur detta skall ske bör givetvis bli föremål för utredning.

Utskottet

I förevarande betänkande behandlar utskottet motioner angående ökat rättsskydd i skatteärenden och om skattefusk och tjänstemannataxering i första instans.

Utskottet behandlar först yrkandena om förslag till åtgärder för att förbättra den enskildes rättssäkerhet i skatteärenden. I motionerna I: 476 och II: 601 begärs sådana författningsändringar, att prövningsnämnd får möjlighet att på det allmännas bekostnad förordna sakkunnigt biträde åt skattskyldig i taxeringsprocess. Yrkandet i motionen II: 804 syftar till att skattskyldig, som vinner en taxeringsprocess, skall kunna få ersättning för sina kostnader i processen och att särskilda befattningshavare tillsätts med uppgift att bevaka de skattskyldigas rätt gentemot taxeringsintendenten.

Under senare år har ett flertal reformer genomförts på beskattningsområdet i syfte att effektivisera taxeringsarbetet. Samtidigt har olika åtgärder vidtagits för att tillgodose de skattskyldigas krav på rättssäkerhet, innefattande garantier för en saklig och objektiv prövning av de skattskyldigas inkomst- och utgiftsredovisning samt möjligheter att erhålla rättelse av felaktiga taxeringar. Här må endast erinras om inrättandet av riksskatte-nämnden, 1956 års reform av taxeringsväsendet, införandet av den nya stadgan för kammarrätten och omorganisationen av riksdagens ombudsmannaämbeten. Även om de vidtagna åtgärderna varit ägnade att i hög

grad förbättra den enskildes rättsskydd i taxeringsprocessen, är reformarbetet långt ifrån avslutat. Flera utredningsförslag, som kan väntas resultera i beslut av betydelse från rättssäkerhetssynpunkt, är sålunda efter remissbehandling föremål för Kungl. Maj:ts överväganden. Utskottet vill framför allt hänvisa till förvaltningsdomstolskommitténs betänkande »Förvaltningsrättskipning» (SOU 1966: 70) och landskontorsutredningens betänkande »Skatteförvaltningen» (SOU 1967: 22) liksom det i anslutning därtill inom finansdepartementet utarbetade förslaget till lag om skatterätt (SOU 1967: 24).

Med anledning av de nu aktuella yrkandena bör vidare erinras om att chefen för justitiedepartementet i början av innevarande år tillkallat två sakkunniga med uppdrag att utreda frågorna om kostnaderna i förvaltningsförfarandet, om rättshjälp i förvaltningsärenden och om offentligt biträde åt part i sådana ärenden. Utskottet förutsätter att utredningen beaktar de synpunkter som anförts i motionerna.

Rörande frågan om tillsättande av särskilda befattningshavare med uppgift att bevaka de skattskyldigas intressen i taxeringsfrågor vill utskottet framhålla följande. På grund av den vanföreställning, som allmänt råder bland de skattskyldiga om taxeringstjänstemännens ensidigt fiskala inriktning, torde det vara angeläget framhålla, att taxeringsnämnderna i betydande utsträckning på eget initiativ ändrar deklarationerna till de skattskyldigas förmån. Förste taxeringsintendenten har visserligen till uppgift att som motpart till de skattskyldiga bevaka det allmännas rätt i taxeringsfrågor, men samtidigt åligger det honom att verka för att taxeringarna blir likformiga och rättvisa. Detta fullgör han genom upplysnings- och rådgivningsverksamhet före och under taxeringsperioderna och genom eftergranskning av taxeringarna, varvid han särskilt har att uppmärksamma ojämnheter mellan taxeringar i olika taxeringsdistrikt. Det är inte ovanligt att taxeringsintendenten i anslutning till skattskyldigs besvär framställer yrkande, som innebär lägre taxering än den skattskyldige begärt. Då taxeringsintendenten får kännedom om att en skattskyldig förbisett att ställa ett yrkande eller göra en framställning, och intendenten inte har möjlighet att själv ta initiativ till att taxeringen ändras, torde han regelmässigt göra den skattskyldige uppmärksam på dennes underlåtenhet. Även i övrigt brukar taxeringsintendenterna och andra tjänstemän på länsstyrelserna på olika sätt hjälpa skattskyldiga, som önskar råd eller upplysningar i beskattningsfrågor. Landskontorsutredningen har understrukit vikten av att de skattskyldiga har möjlighet att få råd och upplysningar i skatteärenden och att de görs uppmärksamma på vart de kan vända sig i sådana frågor. Utredningen har därför föreslagit uttryckliga författningsbestämmelser om att beskattningsmyndigheterna skall ha till tjänsteåliggande att tillhandagå allmänheten med upplysningar i dylika frågor.

Av vad ovan anförts framgår att motionärernas yrkanden i allt väsent-

ligt redan är tillgodosedda, varför utskottet avstyrker bifall till motionerna I: 476 och II: 601 samt till motionen II: 804.

I motionerna I: 392 och II: 473 yrkas införande av ett effektivt kontrollsystem för att motverka s k a t t e f u s k.

Utskottet vill inledningsvis uttala sin anslutning till syftet med motionsyrkandet. Utan tvivel söker ett stort antal skattskyldiga genom olika manipulationer dra sig undan beskattning för större eller mindre del av sin inkomst eller förmögenhet. Sammantaget torde det allmänna härigenom gå miste om betydande belopp till förfång för de lojala skattebetalarna. Tillförlitliga uppgifter för att bedöma sådan skatteundandräkt saknas. Av uppgifter, som utskottet inhämtat från riksskattenämndens kontrollbyrå rörande resultatet av utförda taxeringsrevisioner och andra kontrollaktioner under åren 1961—1966, framgår emellertid att om de årligen totalt undandragna skattebeloppen blev föremål för taxering, betydande skattelättnader sannolikt skulle kunna genomföras eller eljest ofrånkomliga skattehöjningar undvikas.

Skattefusk förekommer inom alla kategorier skattskyldiga. Vissa grupper av skattskyldiga har dock på grund av kontrollsvårigheter större möjlighet än andra att undandra sig skatt för inkomster och förmögenheter. För de lojala skattebetalarna är det självfallet ett rättvisekrav att taxeringarna blir så rättvisa och likformiga som möjligt. Man kan emellertid inte bortse från att de personella resurserna inom taxeringsorganisationen är begränsade och att ökad kontrollverksamhet och uppgiftsskyldighet också förorsakar lojala skattebetalare besvär och olägenheter. Man måste därför göra en avvägning mellan kravet på effektivitet i taxeringsarbetet och den enskildes anspråk på rättssäkerhet.

Den åtgärd som ligger närmast till hands för att förbättra skattekontrollen är att öka beskattningsmyndigheternas personalresurser. Som framgår av den tidigare redogörelsen har betydande personalförstärkningar skett inom taxeringsorganisationen i syfte att förbättra granskningen av skattskyldiga med svärkontrollerade deklARATIONER. Fortfarande är dock taxeringskontrollen av dessa skattskyldiga mindre effektiv än kontrollen av löntagarna, vilket — såsom landskontorsutredningen framhållit — delvis sammanhänger med den nuvarande organisationsformen. Revisionsverksamheten har i flertalet län inte varit av den omfattning man haft anledning att räkna med. Detta beror dels på personalsvårigheter och rekryteringsproblem och dels på att revisionspersonalen måste tas i anspråk för andra uppgifter än revision, särskilt för processföring. Förstärkningen av taxeringssektionernas jurist- och landskanslistpersonal har uppenbarligen inte skett i den utsträckning som varit erforderlig med hänsyn till de genomförda reformerna inom taxeringsväsendet. För att åstadkomma en förbättring och ett rationellt utnyttjande av de ökade resurser, som krävs för att effektivisera taxerings-

arbetet, har landskontorsutredningen föreslagit, att taxering, uppbörd och folkbokföring skall brytas ut från länsstyrelserna och att regionala skatteverk skall inrättas för administrativa och fiskala uppgifter samt länskatte-rätter för dömande uppgifter.

Det är självfallet angeläget såväl från det allmännas som de skattskyldigas synpunkt att snarast möjligt en mer ändamålsenlig organisation av skatteförvaltningen åstadkoms. I avvaktan på ställningstagandet till landskontorsutredningens förslag är utskottet emellertid inte berett att förorda en omedelbar förstärkning av taxeringsorganisationen. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionerna I: 392 och II: 473.

Utskottet har slutligen att ta ställning till utredningsyrkandet i motionen II: 18 om införande av tjänstemannataxering i första instans. Motionären framhåller att det visat sig allt svårare att rekrytera kvalificerade personer som ordförande och kronoombud i taxeringsnämnderna och att nämndledamöternas reella inflytande på taxeringsarbetet alltmör reducerats.

Det är givetvis av grundläggande betydelse att taxeringarna i första instans blir så riktiga som möjligt. Inrättandet av särskilda nämnder för taxering av rörelseidkare och vissa andra skattskyldiga med svårkontrollerbara deklarationer, där granskningsarbetet utförs av heltidsanställda taxeringsassistenter, har medfört en betydande förbättring av taxeringsarbetet i dessa nämnder. Som motionären framhållit har det emellertid på många håll varit svårt att rekrytera lämpliga taxeringsnämndsordförande. Den vid 1966 års riksdag beslutade omorganisationen av de lokala skattemyndigheterna innebär bl. a. att dessa myndigheter skall biträda taxeringsnämnderna med göromål av rutinbetonad karaktär, såsom summering, skrivhjälp m. m., i den omfattning Kungl. Maj:t eller länsstyrelsen föreskriver. Denna ökade medverkan i taxeringsarbetet i första instans kommer att genomföras successivt i den takt personalresurserna medger. Dessa åtgärder kommer med all sannolikhet att minska rutinarbetet för taxeringsnämndsordförandena. Härigenom torde det också bli lättare att i framtiden rekrytera lämpliga personer för dessa taxeringsuppgifter.

Eftersom taxeringen i de lokala taxeringsnämnderna i betydande omfattning handhas av lekmän är det förklarligt att kunskaperna om skattelagstiftningen inte alltid är tillräckliga. Särskilt gäller detta i sådana fall, då vederbörande tidigare inte förvärvat erfarenhet från taxeringsarbete. Lekmannainflytandet i nämnderna har emellertid sådant värde från andra synpunkter att det enligt utskottets mening bör bibehållas. Om landskontorsutredningens förslag genomförs, finns det anledning att räkna med avsevärda förbättringar i detta avseende. Utredningen har nämligen föreslagit, att den lokala skattemyndighetens servicefunktioner skall vidareutvecklas på så sätt att myndigheten får utöva det närmaste in-seendet över de

lokala taxeringsnämnderna i fögderiet. Förslaget innebär bl. a., att en representant för den lokala skattemyndigheten skall äga närvara vid taxeringsnämnds sammanträde och därvid lämna råd och annat bistånd och att myndigheten skall anordna utbildningskurser för de lokala taxeringsnämndernas funktionärer inom fögderiet.

På grund härav finner utskottet inte skäl biträda utredningsyrkandet i motionen II: 18.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen avslår

1) motionerna I: 392 och II: 473 i vad de behandlas i detta betänkande,

2) motionerna I: 476 och II: 601,

3) motionen II: 18, samt

4) motionen II: 804.

Stockholm den 18 oktober 1968

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson (s), fröken Ranmark (s), herrar Yngve Nilsson* (h), Wårnberg (s), Tage Johansson* (s), Enarsson (h), Erik Filip Petersson* (fp), Stadling (s), Tistad (fp) och Fålldin (cp); samt

från andra kammaren: herrar Vigelsbo (cp), Andersson i Essvik (s), fru Nettelbrandt (fp), herrar Eriksson i Bäckmora* (cp), Enskog (fp), Kristenson* (s), Carlsson i Västerås (s), Carlstein (s), Wikner* (s) och Söderström (h).

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.